

HET APPARTEMENT

S.L. Grey

Het appartement

Vertaald door Henk Moerdijk

the house of books

Oorspronkelijke titel: *The Apartment*

Oorspronkelijk uitgegeven door: Macmillan, Londen

© S.L. Grey, 2016

© Vertaling uit het Engels: Henk Moerdijk, 2017

© Nederlandse uitgave: The House of Books, Amsterdam 2017

Omslagontwerp en artwork: Mark Hesseling, Wageningen

Foto auteur: © aerodrome/Gareth Smit

Typografie: Crius Group, Hulshout

ISBN 978 90 443 5165 1

ISBN 978 90 443 5166 8 (e-book)

NUR 332

www.thehouseofbooks.com

www.overamstel.com

OVERAMSTEL

uitgevers

The House of Books is een imprint van Overamstel uitgevers bv

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

1

Mark

De wijn is naar mijn hoofd gestegen, besef ik als ik de keuken in waggel om nog een fles te halen. Ik heb het ideale stadium van dronkenschap bereikt, voel me wollig en warm, en vergeetachtig. Carla schatert zoals alleen Carla dat kan, haar heksenlach is schel genoeg om spoken de stuipen op het lijf te jagen. En tussen dat levendige geschetter door hoor ik Steph ook lachen, zacht, aarzelend, een geluid dat ik al weken niet heb gehoord. Niet sinds...

Terwijl ik de klodder uit het verleden onder de onderste plank van de smalle voorraadkast probeer te negeren, grijp ik nog een zak chips en beweeg me achteruit, terug de keuken in. Het vriendje van Carla heeft een dure rode wijn meegenomen die we nu nog niet moesten opentrekken, zei hij toen hij hem in mijn hand drukte, we moesten hem bewaren voor een speciale gelegenheid, maar ik weet zeker dat hij me nu ook uitstekend zal smaken. Ik maak de zak open, prop een hand chips in mijn mond en reik naar de fles op het bomvolle aanrecht, als precies op dat moment de schijnwerper met bewegingssensor in de achtertuin aan springt. Ik kijk op, waardoor ik mis grijp en de fles omkegel. Hij dondert om op het met vuile glazen volgestouwde aanrecht en de messen en vorken op de stapel borden worden de lucht in geschoten.

Gedurende een seconde klinkt er een oorverdovend kabaal. Na een kort crescendo landen de scherven en het bestek kletterend op mijn voeten en op de vloer, en ondertussen blijf ik naar het raam

staren, in het licht, alsof de schijnwerper de monsters weghoudt.

Maar het is niet slechts een seconde, het is veel langer, want wanneer de schijnwerper weer uitspringt na niets onthuld te hebben, word ik omhuld door stilte, tot ik achter mij iemand de keuken hoor binnenkomen.

‘Mark?’ Het is Steph. ‘Gaat het, schat?’

Ik schud mezelf wakker. ‘Ja. Sorry. Ik... liet gewoon iets vallen.’

Steph loopt naar me toe, met haar blote voeten over de gevaarlijke vloer.

‘Niet doen,’ zeg ik. ‘Straks snijd je jezelf nog.’

Ze slaat mijn waarschuwing in de wind, tippelt op haar tenen naar me toe en tuurt in het niets van de donkere tuin. ‘Heb je iets gezien?’ vraagt ze zacht. ‘Of iemand?’

‘Het zal wel een kat zijn geweest.’

‘Weet je zeker dat het gaat?’ zegt ze, en ze knijpt in mijn arm.

‘Alles in orde,’ zeg ik. Maar ik schaam me voor mijn reactie en pak daarom de wijn en leid Steph – alsof die mijn leiding nodig heeft – tussen de scherven door terug naar de eetkamer. De waarheid is dat ik me naast deze kordate, sterke jonge vrouw blind en kwetsbaar voel. ‘Laten we deze maar opdrinken, nu het nog kan.’

Steph kijkt me aan. ‘Dat klinkt nogal onheilspellend.’

‘Ik bedoel, nu we er nog van kunnen genieten.’

‘Ja, maar je kunt hem beter bewaren voor een geschikter moment.’ Ik ben de naam van Carla’s nieuwe ‘vriend’ vergeten, hij zet net zijn telefoon in onze dock en kiest een rustig, cynisch liedje. ‘Dan mis je dat fameuze vleugje chocola niet.’

‘Dat fameuze vleugje chocola?’ zegt Carla, die aan tafel zit en vooral niet wil laten merken dat ze de calamiteit in de keuken heus wel gehoord heeft. ‘Berucht zul je bedoelen. Die Duiwelsfontein is een verraderlijk wijntje voor hipster amateurs. Damon, trek het je niet aan, schat.’

‘Ik vergeef het je, poppetje.’

Ik ga zitten en kijk hoe Damon terug op zijn plaats schuift en

vraag me af hoe het zit tussen hem en Carla. Weet hij dat hij de nieuwste prooi is van een vrouw die de ene toyboy na de andere verslijt? Wat ziet ze in hem? Wat zie hij in haar? Hij zal vijfentwintig jaar jonger zijn dan zij, maar goed, laat ik mezelf niet voor de gek houden, ik ben zelf ook drieëntwintig jaar ouder dan Steph. Dat vergeet ik steeds. Ik voel me geen zevenenveertig, ik voel me niet middelbaar. Ik moet er niet aan denken hoe ze mij zou kunnen zien: dik, slap, meelijwekkend, beschadigd, mislukt, afgedaan, een bizarre fetisj.

Steph staat achter me, wrijft over mijn schouders en buigt zich dan over me heen, waardoor haar haar, dat ruikt naar kruidenshampoo en de specerijen van het eten, over me heen valt en mijn gedachten op een ander spoor zet.

‘Ik ga even boven bij Hayden kijken,’ zegt ze.

‘Dat gaat wel goed. De babyfoon staat hier. We horen haar heus wel.’

‘Gewoon om zeker te zijn.’

‘Tuurlijk. Is goed. Dank je.’

‘Als ze door die lach van Carla heen slaapt, slaapt ze overal doorheen,’ brengt Damon in van achter Steph. Alsof hij onze dochter ooit gezien heeft, alsof hij haar kent. Carla glimlacht en rolt met haar ogen. Ik snap er nog steeds niks van.

Ik neem een teug wijn – hij smaakt naar veel, maar niet naar chocola – en terwijl ik luister naar de lijzige klanken van de zanger probeer ik weer in die zachte roes te komen.

‘Hoe gaat het met je?’ vraag Carla. ‘Ik bedoel, hoe gaat het echt met je?’

Ik haal mijn schouders op en zucht, kijk even naar Damon.

‘Ik weet wat er aan de hand is,’ zegt hij. ‘Ik vind het heel naar voor je,’ zegt hij. ‘Mijn broer heeft hetzelfde meegemaakt.’

Steph komt terug en kijkt me op zo’n manier aan dat ik weet dat het met Hayden goed gaat. ‘Dat is wel genoeg, Damon,’ zegt Carla terwijl Steph weer gaat zitten, maar Damon blundert door.

‘Ik zeg je, ze zijn hier gewoon gestoord. In andere landen werkt het niet zo, weet je. Daar willen dieven alleen iets stelen, daar hebben ze niet de behoefte om mensen te martelen en...’

‘Hé,’ zeg ik. ‘Ik wil het er niet over hebben.’

‘Maar je hoeft hem niet namens mij het zwijgen op te leggen, Carla,’ voegt Steph toe. ‘Ik ben een grote meid.’

‘Inderdaad,’ zeg ik tegen Carla. ‘En trouwens, Steph gaat er fantastisch mee om.’ Beter dan ik, maar dat zeg ik niet, en ik leg mijn hand op het bovenbeen van Steph, die onder de tafel mijn vingers vastpakt.

‘Oké, het spijt me,’ zegt Damon geërgerd. ‘Het gaat me niets aan.’

‘Het is goed. Het is gewoon dat ik...’

‘Ik probeer alleen maar duidelijk te maken dat ik je begrijp,’ zegt hij. ‘Dit soort klotedingen gebeurt hier met zoveel mensen. Dat is gewoon fout.’

‘Ja. Dat is fout, ja.’

‘Goed, Damon, schat, misschien wil je dan nu even je empathische waffel houden terwijl mijn vriend aan het woord is.’

‘Ik ga wel naar buiten om te roken. Dat helpt als ik mijn mond moet houden.’ Hij staat op en loopt richting de voordeur terwijl ik de neiging onderdruk om te zeggen dat hij dat niet moet doen, dat we beter met z’n allen veilig binnen kunnen blijven. Carla, die aan het hoofd van de tafel zit, duwt haar blote tenen zacht tegen mijn scheenbeen en laat ze naar mijn enkel glijden. Ik weet niet wat ik daarvan moet denken. Ik ga er maar van uit dat ze me eigenlijk even een knuffel of een klopje op de schouder wil geven, maar dat ze geen zin heeft om op te staan. Ik ga daar maar van uit omdat Carla en ik elkaar al een eeuwigheid nauwelijks aanraken. Steph, die aan mijn kant zit, heeft niets gemerkt.

‘Vindt hij het niet erg als je zo tegen hem praat?’ vraag ik Carla.

Ze haalt haar schouders op. ‘Dat overleeft-ie wel. Hij moet zich leren gedragen.’

‘Ik snap jou niet,’ zeg ik.

Ze doet alsof ze me niet gehoord heeft. ‘Je hebt toch wel professionele hulp ingeschakeld?’

‘Ik?’ zeg ik.

‘Jullie allebei. Jullie allemaal. Van dit soort traumatische ervaringen krijgen die kleintjes ook wat mee. Je zou met Hayden naar kunsttherapie kunnen gaan.’

‘Dat kunnen we niet betalen,’ zegt Steph, ‘ongeacht of we het nodig vinden.’

‘Maar de politie heeft toch wel nazorg aangeboden?’

‘Ja,’ zeg ik. Dat hebben ze inderdaad gedaan. De dag na de overval namen we een plichtmatige douche, trokken de goedkope nieuwe kleren aan die ik voor ons bij de supermarkt had gekocht en gingen naar politiebureau Woodstock. De agenten waren verrassend beleefd en vriendelijk, ook al moeten we eruit hebben gezien als een stel aliens in die onooglijke meute van bloedende vechtersbazen en bestolen vrouwen die bij de balie op hun beurt stonden te wachten. Via een lange gang werden we naar een kamertje gebracht. Door het raam zag ik aan de overkant van de binnenplaats de cellen, de met jaloezieën en gerafelde gordijntjes afgedekte ramen, het bladderende pleisterwerk, de scheuren in de muren. Het leek alsof het gebouw kookte van woede, van binnenuit werd gereduceerd tot een giftige smurrie. De hulpverlener van het bureau was heel aardig en lief en enthousiast, zo iemand die zich niet onder het juk van de afschuwelijke werkelijkheid laat duwen, en gunde ons alle tijd die we nodig hadden. Terwijl Hayden op het tapijt blokken stapelde bedacht ik dat ik desinfecterende handgel had moeten meenemen, en terwijl de hulpverlener Steph door een meditatieve, energie zuiverende visualiseringsoefening loodste, staarde ik naar de smoezelige kleine douchecabine en het plastic wagentje met speelgoed en poppen die klaarstonden voor de volgende cliënt. Ik kon mijn ogen er niet van afhouden, ook al voelde ik na een tijdje het angstzweet op mijn voorhoofd kriebelen.

‘Ik had het gevoel dat ze wel wat beters te doen hadden dan

hulp bieden aan een beroofd middenklassegezin.'

'Jezus, Mark. Je mag jezelf best wat hoger inschatten.'

'Hoger inschatten? Waarom?'

Steph zwijgt en draait de steel van haar wijnglas heen en weer tussen haar altijd rusteloze vingers.

Carla buigt zich opzichtig rinkelend voor mij langs en legt haar hand op Steps arm. 'Jullie tweetjes moeten ertussenuit. Ga op vakantie. Dat zal jullie goeddoen, ik weet het zeker.'

'Waarheen dan?' zegt Steph.

'Een of ander exotisch oord. Bali. Thailand. Of iets romantisch. Barcelona, de Griekse eilanden... Parijs.'

'O ja, Parijs!' Steph gilt nog net niet. 'Jeetje, Mark, dat zou toch fantastisch zijn?'

'Met een kind van twee? Heel romantisch.'

Carla kijkt naar de tafel. 'Ik zou... Neee, laat ook maar. Ik wil jullie kind niet opzadelen met het feit dat ik zonder moederinstinct door het leven ga.'

'We kunnen het toch niet betalen. Jezus, we kunnen niet eens Steps auto laten repareren.'

Steph zucht en knikt. 'Dat is waar, ja,' zegt ze, en er gaat een stukje van mij dood als ik die kortstondige flikkering in haar ogen weer zie wegsterven. Ze verdient het. Ze verdient beter... dan mij, dan ik haar kan bieden. Wat in feite niets is. Zodra ik even wat meer geld heb, vliegt het meteen de deur uit.

'We verzinnen wel iets,' zegt Carla. 'Het moet gewoon. Jullie twee moeten...'

Bij de eerste gil sta ik op en ik ben al halverwege de kamer als tot me doordringt wat ik hoor. Het is een autoalarm, gewoon een autoalarm, mijn spieren hebben mijn rationele brein genegeerd, en voor ik mezelf tot rust kan manen heb ik de voordeur opengegooid en speur ik met opengesperde ogen de straat af, oren gespitst op geschuifel. Het is de rook van Damons sigaret die me ten slotte bij zinnen brengt.

‘Jeetje, Mark. Gaat het wel?’

‘Ik... Ja, ik vroeg me gewoon af wat dat alarm was.’ Dat alarm is inmiddels gestopt, die vent van nummer 17 start zijn auto en rijdt weg. Ik roep iets naar binnen om Steph gerust te stellen.

‘Je bent nogal gespannen, hè?’ zegt Damon, en hij steekt zijn pakje sigaretten naar me uit.

Ik neem er een, ook al is de kans groot dat ik daar alleen maar nóg onrustiger van wordt. Ik rook niet, ik word er misselijk van, maar misschien kan ik me daardoor concentreren op iets anders dan die vervloekte onzichtbare monsters.

Hij houdt zijn aansteker omhoog, ik steek mijn sigaret aan en blaas tegen de wind in uit, voel de warme bries die van de berg komt in mijn haar en achter mijn oren. ‘Heb jij weleens zoiets meegemaakt?’

‘Nee. Godzijdank niet, maar ik zal ongetwijfeld ook aan de beurt komen. Ik ken zoveel mensen bij wie het is gebeurd. Het hakt er flink in, hè?’

Ik knik, blaas langzaam uit. De hulpverlener op het politiebureau raadde ons aan om de negatieve energie die vanbinnen gevangen zit te vervangen door helende lucht, de giftige angst uit te ademen. Maar ik vind het eng om mijn angst los te laten. Hij heeft een doel: hij houdt me alert.

Als we onze peuken uitdrukken in een lege bloempot en naar binnen gaan, hoor ik Steph zeggen: ‘Ik heb altijd al naar het Musée d’Orsay gewild, maar we hebben gewoon het geld niet. Punt uit.’

‘Waar heb je geen geld voor?’ vraagt Damon, die alleen het staartje van het gesprek opvangt.

‘Carla denkt dat het goed voor ons zou zijn om een verre reis te maken, zodat we ons trauma kunnen verwerken,’ zeg ik. ‘Maar we zijn blut.’

‘En een huizenruil dan?’ zegt hij. ‘Dat hebben mijn vrienden en ik vorig jaar gedaan. Er is een website voor. Jij gaat in iemands huis zitten en zij gaan in jouw huis zitten. Wij gingen naar een

fantastisch huis in Boston en die lui kwamen bij ons logeren; ze vonden het geweldig. Je bent geen cent kwijt aan accommodatie. Als je dan ook nog goedkoop probeert te eten, kost het geen cent.’

‘Vreemde mensen in mijn huis?’ zeg ik. ‘En als ze de boel nu vernielen, of je spullen stelen?’

‘De mensen hebben zich officieel aangemeld op de site en er staan feedback en recensies op. Het Amerikaanse stel dat hier kwam had al acht keer een huizenruil gedaan en alle huiseigenaren hebben hun ervaringen gedeeld. Ze hebben een beoordeling gekregen, dus je weet of ze betrouwbaar zijn.’

Steph glimlacht. ‘Hm, klinkt interessant. Toch, Mark?’ Ik zie dat die kerel haar hoop aanwakkert. Het beste wat ik voor haar kan doen is die in de kiem smoren.

‘Het kost inderdaad geen drol,’ zeg ik. ‘Afgezien van het luttele bedrag dat we kwijt zijn aan vliegtickets en visa en openbaar vervoer en entreebewijzen en peperdure koppen koffie en god weet wat Parijs ons verder nog gaat kosten.’ Tot mijn ontzetting zie ik aan het gezicht van Steph dat ik haar enthousiasme in een paar tellen heb vermorzeld. Daar ben ik goed in, gretige jonge mensen de grond in boren, ik doe het elke dag in mijn lessen, het is een van mijn weinig prijzenswaardige vaardigheden. Ze knikt moedeloos. Had ik maar mijn mond gehouden. Ik onderschat altijd hoe hard mijn depressieve cynisme kan aankomen. Ik vergeet dat ze jong is, dat ze geestdriftig is. Ik moet milder voor haar zijn.

‘Maar het klinkt inderdaad interessant,’ voeg ik weinig geïnspireerd toe. ‘Het meest haalbare idee dat we tot nu toe gehoord hebben.’ Ik probeer die mondhoeken weer omhoog te krijgen, maar het is al te laat.

Later die nacht sta ik in de gang, mijn hart bonkt in mijn keel, mijn linkerbeen trilt en ik heb mijn telefoon in mijn hand. Op het rode scherm van het alarm staat 02:18. De Duitse herder van de

buren blaft en ik zweer dat ik gebonk hoor – alweer? – aan onze kant van de stenen erfscheiding.

Ik zou eigenlijk door het raam in de werkkamer moeten kijken of er iets – of iemand – in de steeg is, maar het alarm staat aan, de passieve transponder scant die kamer. Ik wil het alarm niet uitzetten – misschien wachten ze daar juist op – en dus zit ik hier vast, in de gang midden in het huis. Ik draai me om, langzaam, want ik wil niet dat Hayden wakker wordt van de krakende vloerplanken, met gespitste oren om me heen kijkend, alsof ik een supersonisch gehoor heb, alsof ik Superman ben en dwars door muren heen kijk. Ben ik niet, ik kan geen kant op en sta machteloos.

Als er iemand aan de zijkant van het huis zou zijn, zouden de buitenlampen aangesprongen zijn, zeg ik tegen mezelf. Niets aan de hand, zeg ik tegen mezelf.

De hond is opgehouden met blaffen en verder hoor ik niets, de buitenlampen zijn niet aangegaan, ik kan weer gaan slapen. Steph ligt op haar rug en staart gelaten naar het plafond.

Ik blijf op het kleded naast het bed staan. ‘Ik zou de werkkamer eigenlijk moeten uitschakelen, maar dan kunnen ze makkelijk door het glas-in-loodraam naar binnen.’

‘Ja, je kunt het beter aan laten.’

‘Maar dan kan ik niet naar buiten kijken.’

‘Als er iets is gaan de lampen toch aan.’

‘Dat is waar ja.’ Ik zet mijn telefoon op het nachtkastje. ‘Je bent vast dol op onze nachtelijke conversaties. Onze schattige kletsge-sprekjes.’ Ze zegt niets, lacht in ieder geval niet, waarom zou ze ook? Ik werp een blik op de rode cijfers op de klok naast het bed. ‘Probeer nog maar wat te slapen. Het is te vroeg om het al op te geven.’

‘En jij dan?’

Ik zeg niet dat ik vind dat er altijd een van ons wakker moet zijn voor het geval ze terugkomen, dat ik sowieso niet in slaap had mogen vallen. Dat zou niet erg helpen. ‘Ik moet het even van me afzetten en kruip dan weer bij je.’

‘Soms haat ik dit huis, weet je.’

‘Ik weet het.’

‘Je kunt toch op z’n minst over dat reisje nadenken? Het zou toch leuk zijn?’

‘Het is gewoon geen haalbare kaart. Een luxe die we ons niet kunnen veroorloven.’

Steph gaat rechtop zitten, haar kussen schuurt tegen het hoofdeinde, ze kreunt erbij. ‘Ik zie het niet als een luxe, ik zie het als een noodzaak. Ik denk dat het goed zou zijn. Vooral voor jou.’

‘Voor mij?’

‘Ja, voor jou.’ Nu lacht ze, maar het is een droge lach. ‘Dan kun je wat afstand nemen, denk ik, een beetje tot rust komen. En wie weet word je er zelfs wel blij van.’

Ik vind het niet prettig om dit gesprek te voeren terwijl zij ligt en ik als een of ander bazig mannetje naast haar sta, dus ga ik aan het voeteneind zitten, mijn gezicht van haar afgewend, ik zie een stukje van haar in de spiegel van de kaptafel. ‘Ook al konden we het betalen, dan nog zou ik het niet willen, omdat jij denkt dat ik ziek ben. Ik wil niet de patiënt zijn die jou dwingt om offers te brengen, ik wil geen geld uitgeven dat we niet hebben alleen maar om mij een beter gevoel te geven, om te voorkomen dat ik een zenuwinzinking krijg. Die krijg ik niet. Er is niets aan de hand. Ik kan ermee omgaan.’

Steph neemt niet eens moeite om mijn zelfdiagnose te bevestigen of te ontkennen. Ze kent me te goed. ‘Ik heb er goed over nagedacht en ik denk dat het voor Hayden geen probleem is. Ze slaapt de laatste tijd veel beter. Carla zegt dat je buggy’s kunt huren en zo. In Parijs slepen mensen hun kinderen van hot naar her. Stel je voor, wij, slenterend door een park als een echt Frans gezin.’

Ik weet dat het niet zal gebeuren, maar ik zie in de spiegel haar dromerige, zorgeloze blik en druk mezelf op het hart de zeepbel dit keer niet door te prikken. Die reis gaat er niet komen, maar het idee brengt in ieder geval weer een lach op haar gezicht, dus ik kan haar beter in de waan laten.

2

Steph

Ik had meer stampij moeten maken toen Mark me vertelde dat Carla zichzelf had uitgenodigd om die avond bij ons te komen eten. Hij bood aan om haar af te zeggen – hij wist dat mijn ouders de enige mensen waren die ik na de inbraak nog kon verdragen –, maar ik dacht: dan hebben we het maar gehad. En het was ook wel tijd om de wereld weer toe te laten in mijn leven. Mijn vrienden hadden me willen bijstaan, maar ik werd er doodziek van om steeds te horen: ‘Nou, gelukkig is Hayden erdoorheen geslapen en ben jij niet verkracht’, en nog meer van dat soort nutteloze kutopmerkingen. Mark smeekte me om er niet te veel werk van te maken, maar zoals gebruikelijk was ik veel te lang bezig met alle voorbereidingen voor dat etentje. Als een neurotische huisvrouw uit de jaren vijftig maakte ik het huis schoon, en bij Woolworths ging ik me te buiten aan ingrediënten die we niet konden betalen. Dat deed ik altijd als Carla kwam eten.

Carla intimideerde me. Zo, het hoge woord is eruit. De dichteres en academica was alles wat ik niet was: zelfverzekerd, stijlvol, charismatisch en slank als een den. Ik vond haar werk zelfingenomen en onleesbaar, maar het had haar verschillende lokale en internationale prijzen opgeleverd, terwijl ik in die tijd alleen nog maar een paar onbezoldigde boekbesprekingen op een onbeduidende literaire website had gepubliceerd. Zoals veel van haar linkse generatiegenoten kon ze bogen op een smetteloos verleden als activiste,

en ze greep dan ook elke gelegenheid aan om te vertellen over die keren dat ze was vastgehouden door de veiligheidsdienst (tegenwoordig kom je nauwelijks middelbare blanke mensen tegen, mijn ouders uitgezonderd, die toegeven dat ze tijdens de apartheid alleen maar toekeken). En zij kwam natuurlijk vóór mij, zij en Mark hadden een geschiedenis samen, een geschiedenis waarin ik geen rol speelde. Hij ontkende dat ze ooit iets hadden gehad, maar zo langzamerhand weet ik niet meer wat ik moet geloven.

Dit is niet eerlijk van me. Ik mocht Carla dan misschien niet, maar zo erg was het nou ook weer niet. Ze was aardig voor ons geweest in de maanden dat Hayden last had van kolieken, toen Mark en ik kwetsbaar en knorrig waren omdat we al maanden uit onze slaap werden gehouden en zij elke week langskwam om te kijken hoe het met ons ging en dan stevast linzenmoussaka meenam. Die aten we nooit op en onze vriezer liep er langzaam vol mee, voor zover ik weet liggen ze er nog steeds.

Die avond zette ik plichtsgetrouw de gevlingerde kip en gebakken aardappeltjes op tafel, scheidte de peperdure chocolademousse in schaalpjes en glimlachte als een geisha, en zo nu en dan gunde ik mezelf een paar minuten rust onder het voorwendsel dat ik even een blik op Hayden moest werpen. Ik hield de schijn op, mijn gedachten dwaalden af terwijl ik deed alsof ik het gesprek volgde dat werd gedomineerd door Carla en de man die ze had meegenomen (grappig dat alles van die avond me nog helder voor de geest staat, maar dat ik zijn naam ben vergeten). Maar mijn aandacht werd getrokken door die trip naar het buitenland: Carla's onbezorgde voorstel om er even tussenuit te gaan. Mark was het meestal eens met Carla, vooral om haar te paaien, dus toen hij haar idee afkapte vond ik dat eigenlijk wel leuk. Maar toen... Parijs. *Parijs*.

Ineens zag ik het voor me: Mark en ik slenterend over de Champs-Élysées, Hayden slapend in Marks armen, stijlvolle Fransen die ons in het voorbijgaan vriendelijk toelachten. Ik zag voor me hoe we zouden genieten van koffie en croissants onder het

zonnenscherm van een charmant cafeetje op een of andere straathoek, hoe we 's avonds Franse uiensoep en crêpes zouden eten in een schilderachtige bistro; op mijn netvlies verscheen het ene na het andere cliché. Maar het was niet alleen de bestemming die mij aantrok. Het was ook het idee van een huizenruil. Sinds de inbraak hing er in ons huis een andere sfeer. Het was op de een of andere manier donkerder geworden, alsof de zon niet meer wist hoe ze binnen moest komen. En de nieuwe, in allerijl getroffen veiligheidsmaatregelen deden in dat opzicht weinig goeds: de tralies voor de ramen wierpen vingerachtige schaduwen op de vloer, en telkens als iemand een deur opendeed bleef het alarm, waardoor we constant gespannen waren. Als er een tijdje andere mensen in ons huis zouden zitten – en wij weg waren – zouden de slechte vibes misschien verdwijnen, dacht ik.

Terwijl Mark en Carla's toyboy in discussie gingen over president Jacob Zuma glipte ik weg om koffie te maken, en tot mijn verbazing en teleurstelling kwam Carla ook naar de keuken. Niet zomaar, vermoedde ik. Ik bleek gelijk te hebben.

'Mark heeft hulp nodig,' zei ze zodra we buiten gehoorsafstand waren. 'Hij moet met iemand praten. Met een therapeut.' Haar toon was bijna beschuldigend, alsof ik hem tegenhield. Alsof alles mijn fout was. Alsof ik minder had overgehouden aan die nacht dan hij terwijl het tegenovergestelde waar was. Ik keerde me naar de gootsteen zodat ze mijn gezicht niet kon zien en gaf de cafetière een overbodige spoelbeurt. 'Jij bent sterk, Steph,' ging Carla verder. 'Jij gaat er goed mee om, dat zie ik. Maar Mark is gevoelig voor PTSS. Het is niet zo lang geleden dat Zoë... Goed, je weet wat ik bedoel. Zoiets als dit kan een trigger zijn voor allerlei latente trauma's...' Blabla, blabla, blabla. Ik reageerde niet, schepte de koffie in het filter en deed mijn best haar niet te laten merken dat mijn handen trilden.

Die avond duurde het uren voor ik in slaap viel en ik werd wakker toen Mark om halfdrie uit bed sprong. Dat was niet bijzonder.

Sinds de inbraak was het geringste geluid – een mot die tegen de badkamerlamp tikte, het blaffen van een hond ergens in de buurt – genoeg om ons wakker te doen schrikken. Ik bleef als verdoofd met droge mond achter in de slaapkamer terwijl hij zijn ronde deed, en beeldde me de meest vreselijke dingen in: een schot, een klap op zijn hoofd, klossende schoenen die de slaapkamerdeur naderden... Ik wist ondertussen dat ik pas weer in slaap zou vallen als het licht werd en dus wachtte ik tot Mark wegdoezelde, pakte de goedkope laptop die in plaats van onze oude was gekomen en ging naar de kamer van Hayden, de enige plek in huis waar ik me echt veilig voelde. Het huis was na een warme dag aan het afkoelen en zoals gewoonlijk deed het gekraak en gepiep mij te veel aan het krassen van een schroevendraaier in een slot of voetstappen op de gang denken. Ik kon nog zo vaak tegen mezelf zeggen dat Mark de sloten en het alarm twee of drie keer gecontroleerd had, het hielp niet: de mannen die ons huis waren binnengedrongen hadden het met hun schimmen bezoedeld. De handdoek die over de openstaande deur van de badkamer hing veranderde in een man met een gemeen mes, de wasmand die achteloos was achtergelaten boven aan de trap werd een knielende gestalte die elk moment kon opspringen. Tegen de tijd dat ik veilig en wel in Haydens kamer was, bonkte mijn hart in mijn keel.

Ze sliep altijd schuin, met haar benen dwars over het bed en het dekbed rond haar voeten gewikkeld, en ik stopte haar voorzichtig in voor ik me naast haar wurmde en de laptop op mijn knieën legde. Mark mocht dan geen zin hebben om weg te gaan, ik was niet van zins het plan zomaar te laten varen. Hij had gelijk, we zouden het nooit kunnen betalen, maar ik zag er geen kwaad in om erover te dromen. Voor een huizenruil kon je terecht op talloze websites, daarin had Carla's vriend in ieder geval gelijk gehad. Ik koos een site met een foto van een bergchalet op de homepage en nam een gratis proefabonnement voor dertig dagen. Ik moest drie bestemmingen invoeren, in volgorde van prioriteit. 'Wees flexibel!'

waren de bemoedigende woorden die ik las bij de FAQ's. Ik vulde Parijs in en Ierland (geen visum nodig), en ten slotte de vs. Voor de meeste landen in Europa had je een visum nodig, maar ik had mijn pijlen gericht op Parijs. Het zaadje was geplant. Terwijl ik de mooiste foto's van ons huis uploadde, uit de serie die we gemaakt hadden toen we het vorig jaar bijna te koop hadden gezet, had ik het gevoel dat ik iets deed wat niet mocht, alsof ik een mail stuurde naar een minnaar.

Toen de upload klaar was typte ik een tekst die naar ik hoopte een potentiële Parijse huizenruiler zou aanspreken. 'Heerlijk oud huis in het zonnige Kaapstad!' Dat oud was overdreven, hoewel ons huis in een straat met veelal victoriaanse rijtjeshuizen stond. Ik voegde er nog 'veilig' aan toe, maar kreeg meteen schuldgevoelens en haalde het weg. In alle eerlijkheid, daarmee loog ik eigenlijk niet. De ochtend na de inbraak was mijn vader vanuit Montagu naar ons huis gereden, gewapend met zijn lasapparaat en een pick-uptruck vol stalen stangen, en nu waren onze schuiframen met dikke tralies beveiligd tegen inbrekers. Mark had iets gemompeld over het esthetische aspect, maar liet mijn vader zijn gang gaan toen hij van ons huis een soort Alcatraz maakte. Hij durfde niet tegen mijn vader in te gaan. Hij ging die dag mijn vader uit de weg, vermeed de onuitgesproken beschuldiging die in de lucht hing: je had je gezin beter moeten beschermen, klotzak.

Toen ging ik vluchten googelen. Air France had een aanbieding voor februari als we de komende drie dagen zouden boeken. Alle stukjes vielen op hun plaats. Ik besloot niet meteen al contact op te nemen met iemand van de huizenruilsite. Ik zou het lot zijn werk laten doen, ik zou wachten tot zich een huizenruiler zou aandienen. Ik zakte weg in een zalig diepe slaap en werd een uur later door Hayden wakker gemaakt. Het was zes uur.

Ik wilde geen ruzie riskeren en vertelde Mark die ochtend niet dat ik me had ingeschreven op die site. De zoveelste zware nacht had hem kregelig gemaakt en 'Doe het hek achter me dicht' waren

de enige woorden die hij die ochtend tegen me sprak. Nadat hij naar zijn werk was gegaan gaf ik Hayden haar pap en zette een kinderprogramma aan. Zelf had ik geen honger, maar ik pakte toch de halflage schaal met chocolademousse uit de koelkast en lepelde die naar binnen terwijl ik mijn mail checkte. Twee berichten van de bank met de mededeling dat we onze kredietlimiet hadden bereikt. Niets van de huizenruilsite, behalve een bedankje voor de inschrijving.

Mijn moeder belde om te vragen hoe het met ons ging, zoals ze elke ochtend deed, en na haar gebruikelijke opmerking dat we Hayden best een paar dagen bij haar konden laten logeren vertelde ik haar over de huizenruil. Ze was meteen enthousiast, vooral omdat ze ons zo ontzettend graag uit Kaapstad zag vertrekken, want dat was in haar ogen nu een vijandige, gevaarlijke stad. ‘En wat vindt Mark ervan?’

‘Die ziet het niet zo zitten. En we hebben eigenlijk ook het geld niet.’ Ik probeerde niet stil te staan bij het feit dat we het geld wel zouden hebben als ik moeite deed om een baan te vinden.

‘Je moet hem overhalen. We kunnen jullie het geld voor de vlucht wel lenen, toch, Jan?’

Ik hoorde mijn vader in de achtergrond iets brommen.

‘Dat wil ik niet, mam.’ Met hun B&B ging het moeizaam, eigenlijk al vanaf het moment dat ze die twee jaar geleden hadden gekocht.

‘We halen het geld wel ergens vandaan. Het wordt tijd dat Mark jou vooropstelt, meisje.’

‘Het is zwaar voor ons allemaal, mam. Hij doet zijn best.’

Ze mompelde iets onverstaanbaars, maar liet het er verder bij. Ze had een vreselijke hekel aan aanvaringen.

‘Hoe gaan de zaken, mam? Heb je boekingen?’

‘Deze week hebben we twee Nederlanders. Homo’s.’

‘Weet papa dat het homo’s zijn?’

‘Kom op nou, Steffie. Hij leeft niet in de middeleeuwen. En

daarna niets, tot maart.’ Ze zweeg even. ‘Als jullie echt weggaan kunnen wij wel op Hayden passen.’

‘Hayden gaat mee, mam.’

‘We vinden het hartstikke leuk als ze komt. Dat weet je.’

Ik liet haar doorgaan met haar pogingen om mij te overtuigen en googelde ondertussen ‘top tien activiteiten in februari in Parijs’ en checkte nu en dan mijn Gmail. En toen kwam die mail van de huizenruilsite binnen: Hoi Stef198, Petit08 heeft jou een bericht gestuurd! Klik hier om het bericht te lezen...

Ik rondde het gesprek met mijn moeder af en opende het bericht: Bonjour Stephanie et Mark! Jullie plaats ziet er goed uit! Kijk naar ons we kunnen komen wanneer je wilt;) à bientôt!!!! Mal et Junie Petit.

Ik klikte op de link die erbij stond en kwam bij het huis van de Petits en een portretje van twee dertigers. De foto was van dichtbij genomen, in de stijl van een selfie, ze hadden allebei hun zonnebril boven op hun hoofd geschoven en lachten hun witte tanden bloot. Ze waren de droom van iedere adverteerder: blond en gelukkig. Er stonden zes foto’s bij van hun appartement, de meeste van de buitenkant. De enige interieurfoto toonde een vrijstaande victori-aanse badkuip met een donkerrode handdoek over de rand en een bondige tekst: ‘Stijlvolle luxe woning op een schitterende locatie voor stad van liefde!!! Slapen 2 of drie personnes.’ Het pand zag er verweerd en elegant en typisch Frans uit, met grote stevige houten deuren en smalle ramen met ijzeren sierbalustrades. Er waren geen reviews, maar wat maakte dat uit? Die hadden wij ook niet. Misschien deden ze dit voor het eerst, net als wij.

Ik aarzelde niet. Bonjour! typte ik. Wat leuk dat jullie ons schrijven!

3

Mark

De auto achter me toetert zodra het licht op groen springt, waardoor het vage beeld van gemaskerde mannen die mij toeschreeuwen uit mijn hoofd wordt verdreven. Ik neem opzettelijk de tijd om de handrem eraf te halen en op te trekken. Het kantoorpikkie achter me, niet ouder dan vijftwintig, in een Porsche met open dak, maakt woeste gebaren en ik speel de rol van oenige ouwe lul. Kaapstad had altijd de naam relaxed en sympathiek te zijn, maar tegenwoordig lijkt de stad vol te lopen met hitserige bedrijfsjongens die eigenlijk liever in LA willen wonen.

De man blijft tot aan de stoplichten bij de Buitengracht achter me hangen en ik voel zijn starende blik in mijn achteruitkijkspiegel. Niet zo lang geleden had ik brutaal terug gestaard, maar vandaag durf ik nauwelijks te kijken. Het leven hoeft nog maar één klap uit te delen en ik kom nooit meer overeind.

Ik ben zó moe. Ironisch genoeg slaapt Hayden de afgelopen twee weken beter dan ooit. Ze wordt 's nachts nog maar één keer of helemaal niet wakker, maar ik kan nog steeds niet slapen, of sta het mezelf niet toe. Ik weet dat we niet veiliger zijn als ik de hele nacht wakker lig. Ik weet dat het niet goed is voor mij of voor Steph en Hayden als het kleinste beetje aandacht of hulp dat ze willen hebben al te veel gevraagd is omdat ik doorgedraaid ben. Ik word chagrijnig en ik weet dat dat niet zou moeten. En toch doe ik geen oog dicht. Stel dat ze terugkomen? Als ik wakker ben houd ik ze weg van Steph.

Om mezelf wat afleiding te bieden zet ik de iPod-speler van de auto aan. De randomizer kiest 'I'm a Funny Old Bear' en onmiddellijk word ik zeven jaar teruggeworpen in de tijd, naar een prijsuitreiking van Zoë in groep 3. De aula is volgestroomd met moeders en verloren ogende vaders van wie de eigen vaders nooit de moeite zouden hebben genomen om zo'n onbeduidende gebeurtenis bij te wonen. De kinderen zingen dat liedje over Winnie de Poeh, en het valt me op dat ze een gelukkige indruk maken. Mijn dochter is op de een of andere manier ontsnapt aan de saaie, sombere verwaarlozing die mij als kind ten deel viel, en iets aan dat naakte feit raakt een gevoelige snaar. Als de kinderen blèrend het refrein inzetten moet ik huilen. Het zou haar laatste schooloptreden zijn.

Het lucht op, moet ik zeggen, om te peuteren aan de korst van dit oude bekende verdriet in plaats van aan wat ons kort geleden is overkomen. Ik kijk weer in de achteruitkijkspiegel en beeld me in dat Zoë in haar stoeltje op de achterbank zit. Maar daar zou ze nu natuurlijk niet meer zitten. Ze zou veertien zijn en naast me in de passagiersstoel zitten. Jezus.

Het duurde een paar maanden voor ik mezelf ertoe kon brengen om haar stoeltje uit de auto te halen. Er zitten nog steeds twee slijtageplekken in de bekleding, en ook de vlekencollage van al het eten dat ze knoeide is nooit weggegaan.

'Waarom ben je verdrietig, papa?' zegt ze in mijn verbeelding.

'Ik ben niet verdrietig, liefje. Ik ben... moe.'

'Komt het door dat nieuwe meisje? Je Andere Dochter?'

De auto achter me toetert weer, doorbreekt mijn dagdroom. Hij is niet alleen, er zit een hele rij auto's achter me. Dit keer steek ik mijn hand verontschuldigend op en trek op. Ik kijk nog een keer in de spiegel, de achterbank is nog steeds leeg. Ik zet de radio aan om de stemmen te verdrijven.

Nadat ik de auto in een krap plekje in de parkeergarage heb gewurmd loop ik naar de liften van de Melbourne City Campus

en houd mijn pasje voor de scanner. Nadat ik bij de Universiteit van Kaapstad in een afvloeiingsregeling kwam ('De faculteit wordt gereorganiseerd in vakgroepen die relevanter en productiever zijn, Mark, we hebben gewoon geen twee specialisten op het gebied van de victoriaanse literatuur nodig. Maeve heeft geluk, ze mag haar portefeuille houden, maar alleen omdat ze hier langer zit dan jij.') kreeg ik twee aanbiedingen. Ik koos voor de Melbourne City Campus omdat het curriculum een meer universitaire stijl had. Dat vond ik toen belangrijk, maar ik had beter de baan bij CyberSmarts kunnen nemen. Dan had ik mijn colleges (online, resultaatgericht, veel stampwerk) heerlijk vanuit van mijn werkkamer kunnen geven en tussen de e-mails door een tukje kunnen doen.

Ik groet Lindi van de receptie, ga naar de zesde verdieping en volg het bordje COMMUNICATIE, NETWERKEN EN CORRESPONDENTIE, dat me bij de pijpenla zal brengen die ik mijn kantoor mag noemen. Deze 'campus' (in feite gewoon het zoveelste nietszeggende kantoorgebouw) is drie jaar geleden gebouwd, maar nu al hangt mijn deur scheef en krullen de tapijttegels op, zodat ik me elke ochtend met een schouderduw naar binnen moet werken. Aan een van de muren hangen drie boekenplanken met hier en daar een stapeltje mappen en paperassen. Mijn boeken heb ik hier nog niet naartoe gebracht, en ik weet ook waarom: omdat ik me dan echt aan deze plek verbind. Alle esoterische victoriaanse (en niet te vergeten elizabethaanse en vroegmoderne) expertise die ik in vijftientig jaar heb vergaard ligt nog thuis in dozen stof te vangen.

Ik ga naar het keukentje om mijn waterfles te vullen. Ik heb zin in koffie, maar er is alleen van die gore oploskoffie en ik heb mezelf er nog niet toe kunnen zetten om een Bodum voor op mijn kamer te kopen. Terwijl ik over het zielige waterstraaltje gebogen sta voel ik dat iemand zich achter mij de kleine keuken in wringt. Omdat de ruimte beperkt is, is het een ongeschreven regel om te wachten tot de ander klaar is, maar nu voel ik dat een hand zich om mijn arm klemt.

‘Hoe gaat het met je, Mark?’

Ik draai me onhandig naar Lindi toe, aan wie ik nu niet meer kan ontkomen.

‘Goed hoor. En met jou?’ zeg ik, in de hoop dat ze het daarbij laat.

Maar dat doet ze niet. ‘Nee, even serieus. Hoe gáát het met je? Het is echt afschuwelijk wat jou en dat mooie gezinnetje van je is overkomen.’ Niet dat ze Steph en Hayden ooit gezien heeft, ik zou ze nooit hiernaartoe meenemen.

‘Dank je. We redden ons wel.’ Ik wil dit gesprek niet. Mijn geweldige gezinnetje en afschuwelijke dingen lijken onlosmakelijk met elkaar verbonden. Stel je voor hoe Lindi zou doen als ze wist van mijn eerste gezin. Ze wil gewoon aardig zijn, maar als ze zo aandringt krijg ik het benauwd en ga ik snauwen, terwijl ik juist niet onbeleefd wil zijn tegen een van de weinige vrienden die ik hier heb.

‘Ik wil dat het goed met je gaat,’ zegt ze.

‘Hm, dank je,’ zeg ik nogmaals, en ik draai me snel om naar de gootsteen, waar mijn fles allang vol is en het overtollige water nutteloos de afvoer in stroomt.

Lindi begrijpt de hint en gaat uit de weg.

Ik sleep me door de gang naar lokaal C12, waterfles in de hand, en besef hoe krom ik ben geworden. Ik recht mijn rug, trek mijn schouders naar achteren, zet me schrap voor het geestdodende hondenwerk dat het geven van de les Algemene Literatuur 1 is. Ik loop naar binnen met een zielig, geforceerd ‘Goedemorgen!’ waar de gemaakte opgewektheid van afdruipt. Het volume van het geklets neemt iets af als op het scherm de kernwoorden verschijnen. Terwijl ik van wal steek word ik door de meeste jongens en meisjes met een combinatie van haat en afschuw bekeken, alsof ik zand in hun tandpasta ben. Het gaat vandaag over oorlogsgedichten, maar dat zal me worst wezen. Toen ik jong was vond ik dit soort dingen interessant – mijn docenten waren beter dan ik, denk ik – maar

ik zou niet weten hoe ik deze studenten bij de les moet betrekken. Ze staren naar me, vol ergernis, als boze klanten die niet krijgen waarvoor ze betaald hebben. Ik word me bewust van mijn eentone stem, en hoe meer ik praat, hoe benauwder ik het krijg.

Eindelijk is het dan toch tien uur. Op mijn werkkamer check ik mijn mail, de berichten van de faculteit sla ik over en ik open een mail van Steph. Na al die jaren maakt mijn hart nog steeds een sprongetje als ik haar naam in mijn mail zie.

Hé Mark,

Ik heb vanochtend niets gezegd omdat ik je wilde verrassen, maar ik wilde je even laten weten dat ik een aanvraag voor een huizenruil heb gedaan. Kijk maar naar de advertentie waarop ik gereageerd heb, ze klinken heel tof en zó Frans. Mijn vader en moeder willen ons het geld lenen voor de vliegtickets, dus je komt er niet onderuit! Ik weet dat je het stiekem heel leuk vindt en dat je zult bijdraaien. We gaan ervan genieten en het zal goed voor ons zijn.

Ik hou van je,

S.

De woede die ik plotseling voel opborrelen overvalt me. Hoe durft ze, terwijl ik toch duidelijk nee heb gezegd? Maar tegelijk besef ik dat die kloterige inbraak ons huwelijk verziekt en dat ik meer moeite moet doen om positief te blijven. Ik zie dat Steph vreselijk haar best doet, en los daarvan, ze weet nog steeds hoe ze mij kan overhalen, met dat 'Ik hou van je'.

Ik geef mijn stoel een slinger en kijk door het raam naar de blokkendozen van de airconditioning op het dak, de spiegelramen daarachter en de berg in de verte, die dreigend verrijst tegen de

warme, wolkeloze hemel. Parijs... Ze kent me, ik heb daar altijd al naartoe gewild. Ik kan het Steph niet kwalijk nemen dat onze financiële situatie zo beroerd is.

Ik draai me terug naar het scherm en klik op de link die Steph meestuurde. Het lijkt op zo'n typisch Parijs pand in een smalle straat met aan het einde een door bomen omzoomd plein. De buurt klinkt goed, zo te zien dicht bij alle bezienswaardigheden, maar wel rustig, vlak bij Montmartre, waar de kunstenaars woon- den en die grote witte kerk staat.

In een ander leven zou het een geweldig idee zijn. Maar niet in dit leven, niet nu. Zelfs als we het geld van Stephs ouders aanne- men en een snoepreisje naar het buitenland maken, is met Hayden door een vreemde stad sjouwen waarschijnlijk niet zo romantisch als je zou denken. Met een braaf Frans meisje in een kinderwagen door de Parijse parken wandelen is waarschijnlijk wel leuk, maar we weten allebei hoe Hayden is als ze moet plassen, als ze honger heeft, als ze moe is, als ze het warm heeft, als ze het koud heeft, en dat geldt niet alleen voor Hayden. Zo zijn peuters nou eenmaal. Steph is niet realistisch.

Ik klik op het profiel van de huizenruilers en zie de Petits, een knap jong stel, die een paar links voor toeristen hebben opge- nomen in de beschrijving van hun huis. Ik lees een lijst met li- teraire wandelingen door Parijs door en voor ik het weet ben ik twintig minuten verder. Stel je voor: over dezelfde kasseien lopen als Hemingway en Gaugin en Monet en Balzac en Foucault, en Woody Allen. Dat is toch wat anders dan die overdekte winkel- straatjes – anno 2008 – in de Canal Walk Mall. Steph heeft goed gekozen, ik heb altijd al naar Parijs gewild, en ik weet ineens ook hoe ik het voor elkaar kan krijgen.

Ik pak de telefoon en bel de ouders van Steph. Tot mijn opluch- ting neemt Rina op. Jan en ik kunnen het niet met elkaar vinden, hij is maar vijf jaar ouder dan ik en heeft geen vertrouwen in mij, ook al heb ik zijn dochter altijd met liefde en respect behandeld.

Maar ik begrijp hem wel, ik heb zelf ook dochters, ik zou mij ook haten.

‘Wat flik je me nou, Mark.’

Dat is snel. Ik ben nog maar net terug van mijn dagelijkse bak koffie in het tentje beneden. Rina moet Steph meteen hebben gebeld.

‘Ik wilde jou ook verrassen. Ik dacht dat je het...’

‘Ik ga nu mijn moeder bellen. Ik zal haar zeggen dat...’

‘Wacht nou even, Steph. Laat het even bezinken.’ Ik sta op en doe de deur van mijn werkkamer dicht, maar ik moet nog altijd heel zacht praten, want de wandjes zijn hier van karton en je hoort echt alles. ‘Jij weet net zo goed als ik dat het helemaal geen goed idee is om Hayden mee naar Parijs te nemen. Ze zou het afschuwelijk vinden.’

‘Je doet soms zo afstandelijk tegen haar, Mark. Dan vraag ik me af of je...’

‘Ga niet op die toer, schat. Alsjeblieft. Je weet hoe ik me voel.’ Want ik hou van Hayden, van alles waar zij voor staat. Want hoewel het een ongelukje was – ik ging ervan uit dat Steph aan de pil was en zij ging ervan uit dat mijn leiding was doorgesneden – vergeet ik nooit hoe ik me voelde toen ze vertelde dat ze zwanger was. Ik sprong een gat in de lucht, en dat verbaasde niet alleen mezelf, maar ook Steph. Mijn gevoelens hadden eindelijk een keer de overhand, overstemden mijn twijfels, en het duurde een tijdje voor ik begreep waarom ik zo blij was. Ik was zo verliefd op Steph, alles om haar heen leek te schitteren. Ze was mijn tweede kans, een kans die ik nooit meer dacht te krijgen en die ik zeker niet verdiende, en dit godsgeschenk voelde als een gedeeltelijke verlossing. Natuurlijk, elke gedachte aan een nieuw kind ging gepaard met een verstikkend schuldgevoel en verdriet, maar het hielp om te denken dat Zoë een zusje geweldig zou hebben gevonden.

‘Je vindt het lastig om te zeggen hè? Dat je van Hayden houdt.’

Ik moet denken aan hoe verschillend de twee meisjes zijn. Zoë, blond, altijd vrolijk en in voor een uitdaging, net als haar moeder. En de donkere kleine Hayden, zeurderig, onzeker, snel last van nachtmerries. Ik vraag me af hoeveel van die duistere kant ik aan haar heb doorgegeven. Ik zat anders in mijn vel toen Zoë geboren werd, had het opgewekte zelfvertrouwen dat een meisje stimuleert om op verkenning uit te gaan, maar bij Hayden... Maar goed, dat neemt niet weg dat Hayden alle ellende op slag kan doen vergeten als ze een van haar magische momenten heeft. Ik hou echt van haar, maar ik ga niet in op Stephs poging om die vleierende woorden uit me te persen, en dus ploeter ik voort. 'Jouw ouders willen Hayden graag hebben, en Hayden vindt het heerlijk bij hen. Het is de ideale oplossing. En los daarvan, omdat ze nu twee is moeten we het volle pond betalen voor haar ticket naar Frankrijk. Dat hoeven jouw ouders ons dan niet te lenen.'

Ze zwijgt, en ik voel dat mijn woorden in vruchtbare aarde vallen. 'Toch had je het eerst met mij moeten bespreken.'

'Je zou het er nooit mee eens zijn geweest.'

'Mijn dochter in de steek laten zodat wij op vakantie kunnen? Daarin heb je gelijk, nooit.'

'Precies.'

'Ach, zak door de stront. Ik wil al niet eens meer. Jij vond het een dom plan. Ik begrijp niet waarom je nu ineens...'

'Ik kan de vlucht niet meer annuleren. Dan zijn we ons geld kwijt.'

'Je hebt al tickets gekocht? Wat...'

'Je moeder heeft ze gekocht. Ze wilde voorkomen dat jij er een stokje voor zou steken. Ze denkt dat het goed voor ons zou zijn, voor ons allemaal. En dat denk ik ook. Hayden zal net zo van haar vakantie genieten als wij.'

'Ik wil niet zonder haar weg, Mark.'

'Dit is wat jij wilde, Steph. Ik weet dat jij dit wilde. En Rina heeft me laten inzien hoe hard we het nodig hebben.' Het is niet

eerlijk om het in de schoenen van Rina te schuiven, ik weet het, maar ze wilde me heel graag helpen. 'Zie het als de huwelijksreis die we nooit gehad hebben.'

'Je bent een eikel,' zegt ze, maar heel boos klinkt ze niet. Ze draait nog wel bij.